

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

VIII. De Modis, quibus Jus Patronatûs in alios transfertur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

Quoniam cit. V. Majoribus, extranei sive tertii alicujus, à patronis non presentati, institutionem non admittit, sed à pluribus presentatum præfert casu, quò à diversis presentatorum unus solo votorum numero, non etiam meritis alterum excedit; ne extraneus à patronis non presentatus facile contemnatur aut sit exosus. Unde hòc quoque casu presentatio invalida non est, ut cum Fagnano in e. Cum autem cit. n. 23. existimat Pirrhing ad hanc Rubr. n. 100.

146. Excipiendus tamen est casus, quò compatroni laici, à quibus diversi presentati sunt, in tertii ab Episcopo eligendi institutionem consentirent: uti & quò ex duorum alterius institutione timeretur grave scandalum, aliàque incommoda, quæ institutione tertii possent evitari. Lotter. de Benefic. Lib. 2. q. 6. n. 27.

ARTICULUS VIII.
De Modis, quibus Jus Patronatus in alios transfertur.

SUMMARIUM.

- 147. Transfertur I. Successione ad omnes Patroni heredes:
- 148. Nisi unus in re certa sit institutus.
- 149. Uni patrono plures heredes in capita,
- 150. Ipsi verò in stirpes succedunt:
- 151. Quò modò etiam succeditur pluribus compatronis.
- 152. Quæ successiones declarantur exemplis.
- 153. Ad fideicommissarium non transit Personale:
- 154. Sed Reale tantùm jus Patronatus.
- 155. In divisione hereditatis uni non adjudicatur Personale.

- 156. II. Donatione & legato transfertur Reale:
- 157. Et Personale in Ecclesiam sine
- 158. In laicum verò cum Episcopi consensu.
- 159. Sine hoc tamen licet cedat compatrono.
- 160. III. Permutatione pro alio jure spirituali annexo:
- 161. Non tamen decimis, pro eo laico dicitur vel remissis.
- 162. IV. Venditione villa Gr. cui est annexum.
- 163. Personali venditio aperit fideicommissaria est.
- 164. V. Infundatione & Emphyteuotione rei, cui est annexum.
- 165. VI. Tali rei Locatione ad longum:
- 166. Non ad breve durat tempus.
- 167. Quà tamen presentatus su ad egnatorem transfertur, si in e. est.
- 168. Alià quàm Locationis ratio est Emphyteuotione:
- 169. Nonnullis tamen casibus exceptis.
- 170. VII. Privilegio Apostolico.
- 171. VIII. Prescriptione adversus laicum Ordinariis.
- 172. Et quadragenaria adversus Ecclesiam:
- 173. Adversus quas id laici aliter transferri,
- 174. Aliis modernò Jure prohibentur.

Ecclesie fundacione, constructio-
ne, dotacione semel legitime
acquistum Patronatus jus à pro-
mis ejus aut aliorum beneficiariorum
Ecclesiasticorum fundatoribus ad
alios transferri, quotidiana experientia
docet, & diversimodè potest.
Primò enim transfertur successione
Hereditaria. can. Considerandum, c. 1. §. 1.

c. 1. l. Quoniam 3. & Clement. Plures, hęc Rubr. quò modò ad fundatorum hæredes quoscunque etiam extraneos, tam feminas quàm mares, cum hæreditate transit, *c. Cum seculum 13. junctâ Glossâ V. Empiorum, Rubr. cit. & c. fin. de Concess. Præb.* ut extraneis ab istius aditæ die: suis autem hæredibus competat à die, quò se hæreditati immiscuerunt, Paul. de Ci- tadinis de Jure Patronat. p. 9. n. 9.

148. Exciipiendus tamen est casus, quò v. g. unus filius in re aliqua certa: alius verò filius, aut etiam extraneus hæres univèrsalis esset; eò enim jus patronatūs ad hunc solidum, priore exclusò transire, cum Panormit. in *c. 1. cit. n. 2.* tradunt Lambertini, de Jure Patron. Lib. 1. p. 6. q. 2. art. 16. n. 6. & Vivianus eòdem tra- ctatu, p. 1. lib. 4. cap. 2. n. 9. Ratio est; quia patronatūs jus transit cum Universitate bonorum, *cc. cit.* quam continet hæ- reditas, *l. Hæreditas 62. ff. de R. J.* in re autem certa institutus habetur locò lega- tarii, *l. Quories 13. C. de Hæred. instit.* ut mirum non sit, eum non consequi jus patronatūs. Nisi tamen ejusmodi res certa contineret universitatem, ut v. g. ci- vitas, castrum, villa, cui accessoriè anne- xum est jus patronatūs; tali enim casu tum ejusmodi certa re jus patronatūs, si- cut ad legatarium, sic etiam ad hæredem in ea institutum transiret, *arg. c. Ex lite- ris 7. Panormit. l. cit. & Canisius in c. 1. n. 5. in fine.*

149. Porro, si hæredes patrono, qui Ec- clesiam solus fundavit, construxit & dota- vit, sive ex testamento sive ab intestato, succedentes sint plures, jus patronatūs ad ipsorum quemlibet transit in solidum; ut, licet ex portionibus inæqualibus, v. g. unus ex unica uncia, alter ex quincunce, tertius ex semisse: vel unus ex uncia, al- ter ex deunce instituti sint, in præsentatione omnes æquales habeant voces;

Glossa in *c. 1. cit. V. Dividi, & Panormit. n. 6.* licet ex semisse vel deunce institutus vocem habeat pinguiorem; ut ejus vox in præsentatione præferenda sit casu, quò locus est gratificationi, Glossa & Innocentius in *Clement. cit.*

Quantumvis etiam plures unius ejusmodi fundatoris defuncti hæredes ipsi succedant æqualiter; ut singuli unam tantum vocem habeant, vel alium præsentare possint alternativè, eorum tamen hæredibus mortuis succeditur non in capita, sed in stirpes; ut, si illorum uni unus, al- teri decem v. g. liberi succedant, ille solus unam, alteram verò vocem habeant isti decem: vel ille solus & hi omnes simul sumpti alternis vicibus præsentent, *Clement. cit.* ubi Glossa *V. Plures*, Rochus de Curte de Jure Patr. *V. Ipse vel is, q. 2. n. 4. & Pirrhing ad hanc Rubric. n. 47.*

Eòdem modò, si tribus, quorum unus ex fundatione, alter ex constructione, tertius ex dotatione patronatum obtinent, hæredes inæquali numero, v. g. Titio unus, Cajo tres, & Sempronio decem succedant, successio fit in stirpes; ut in præsentatione uni v. g. qui Titio una: altera 151. tribus, qui Cajo: tertia vox competat decem hæredibus, qui Sempronio succe- dunt: vel alternativè primam unus Titii, alteram tres Caji, tertiam præsentationem ad Ecclesiam vacantem faciant decem Sempronii hæredes, *Clement. cit. pr. & arg. §. Sed nostra 2. Instit. de Success. libere;* quia, sicut unus Titium, sic tres Cajum, & Sempronium decem hæredes repræsentant, Glossa *cit. Panormit. in c. 1. cit. n. 5. Gonzalez ad Reg. 8. gloss. 45. n. 6. & aliis DD. relatis, Barbosa de Offic. Episc. alleg. 72. n. 70.*

In tertiam tamen hanc vocem necessarium non est, ut simul omnes decem contentiant: sed sufficit; quòd eorum pars major contentiat, *arg. c. 1. & l. Quod ma- jor, cit.*

E e e e e 2

or. citr. Non tamen sufficit consensus partis majoris, habitò respectu ad alias partes minores: sed requiritur; ut in eam consentiat pars major respectu totius numeri decem Sempronii hæredum, citr. Roch^o de Curte *V. Ipse vel, in n. 6.* Lambertin. *Lib. 1. p. 2. q. 1. art. 25. n. 12.* & Vivianus *p. 2. lib. 4. cap. 1. n. 65.* Ratio est; quia, cum omnium decem hæredum simul sumptorum una tantum vox sit, hanc omnium vel saltem majoris, sive plus quàm dimidiæ partis, consensus constituet; cum ejusmodi decem hæredes constituent unum corpus, quod in actum aliquem consentire non censetur, nisi id constituentis omnes, vel eorum pars dimidiâ major consentiat: sicut Capitulum aliâve universitas consentire non censetur, nisi Capitularium omnium vel saltem partis dimidiâ majoris consensus habeatur, c. *l. citr.*

Neque huic doctrinæ adversatur; quòd, si ex denis, eandem Ecclesiam simul fundantibus, construentibus ac dotantibus, duo Titium, tres Cajum & quinque Sempronium præsentent, instituendus sit Sempronius: licet à parte, non respectu totius denarii, sed aliarum duntaxat partium comparatione majori sit præsentatus, Glossa in c. *Quoniam 3. V. Majoribus*; quia, cum tali casu præsentatio decem patronis non ut corpori in unius jus succedenti, sed ut singulis competat, etiam à parte non respectu totius numeri sive denarii, sed aliarum tantum partium comparatione majori præsentatus prævalebit, eritque instituendus: licet is, qui à pluribus, corpus sive universitatem aliquam constituentibus, præsentatur, instituendus non sit, nisi omnium vel saltem majoris partis totius corporis, sive plus quàm dimidiæ partis compatronorum consensu sit præsentatus, secundum textus & DD. citr.

Dubium hoc loco est, an jus patronatus transeat ad fideicommissarium, uti & ad usufructuarium universalem. In re oppidò difficili, & inter Rodericum *7. de vel ipse cit. q. 9. n. 21.* Covarruviam in c. *Raynutius 16. de Testament. §. 9. n. 12.* & Canisium in c. *1. n. 6.* id negantes est una: ex altera verò parte Gutierrez *p. 3. de Tutel. cap. 29. n. 15.* Molinam *Tract. 2. de J. & J. disp. 133. in fine & Zacciu ad hanc Rubric. n. 12.* id affirmantes valde controversâ, distinctionem non incongruam adhibent Garcias *p. 5. de Benef. cap. 1. n. 17.* & Palao *Tract. 13. disp. 2. q. 4. n. 10.*

Vel enim, inquit DD. illi jus patronatus est Personale? cujusmodi censeatur, quod Titio hæredi ejusque successoribus relicto & nulli universitati est annexum: vel id Reale & q. villa aut castro annexum est? Si prius, id ad fideicommissarium, uti etiam ad usufructuarium non transire, cum prioribus concordant ex ratione; quòd transferri nequeat contra dispositionem instituentis: cum voluntate iis solum destinatum & competere videtur, quibus sanguis & successio communicatur, qualis non fideicommissarius, sed directè institutus fidei committarius est, §. *1. & S. S. de J. & J. in l. 2. de Fideicommiss.* Si posterius, id cum villa vel castro ad fideicommissarium transeat, voluit cum posterioribus DD. quòd illi casu jus patronatus castro aut villa successorium; ac proinde locus sit *Reg. Accusatorum 42. in 6.* & argumentò depreceptò ex *l. Etiam §. 8. C. de Jure dotum.*

Neque obstat; quòd ad hoc solum transeat jura spectantia commodum precuntiarium: cujusmodi non est jus patronatus; partim, quia etiam hoc, licet præsentatio æstimabile non sit, utile tamen patrono potest, si ad inopiam vergat, can. *Quicumq; 16. q. 7. & c. Nobis 27. q. 1.* partim verò; quia non principaliter, sed accessorie

cessoriè cum re, ejusmodi commodum afferente, sicut ad istius emptorem, sic etiam ad fideicommissarium transit.

Neque etiam; quod ad fideicommissarium & usufructuarium non transeant jura sepulchri, *l. Quia perinde 42. §. 1. ff. ad SC. Trebell. & patronatus Civilis competens respectu libertorum, l. Si Patroni 55. pr. ff. ibidem*; quia, ut taceam; quod in proposito nobis jure patronatus tanquam spirituali aut huic annexo præ oculis habenda sit dispositio, non Civilis, *arg. c. Qua in Ecclesiis 7. de Constitut. sed Ecclesiastici Juris*: secundum quod cum universitate huic annexum jus patronatus, cum specialiter exceptum non est, transferri, liquet *ex c. Ex literis cit. Haunoldus Tom. 3. de l. & l. Tracl. 7. n. 157.* Ut, inquam, hoc taceam, jura sepulchri tantum sequuntur hæredes, quibus ea etiam non auferuntur: etiam si ipsi tanquam indignis hæreditas auferatur, *l. Si quis 33. ff. de Relig. & sumpt. fun. patronatus autem Civilis ad hæredes suos sive liberos in potestate patris constitutos transit, §. Nunc tantum 2. Institut. de Affig. libert. neque liberis eripitur, etiam si pater damnetur perduellionis, l. Jura 4. ff. de Jure Patronat.* Contrà verò jus patronatus Ecclesiæ etiam ad non hæredes transire potest: & publicatò castrò propter delictum patroni, accessoriè etiam ipsum publicatur, *Zæsius l. cit.*

155. Dubium secundò est, an in divisione hæreditatis jus patronatus uni ex cohæredibus valeat adjudicari. Quod suaderi videtur textu *c. Ex insinuatione 14.* juxta quem à plurium compatronorum uno remittit, & alteri cedi potest: idque bonò Ecclesiæ, cui utilis est, patronum præsertim laicum unum, quam plures habere.

Sed, etsi hoc ita sit, in proposta

tamen divisione uni ex pluribus cohæredibus (extra casum, quò universitati, *vg. villæ aut castro uni adjudicatis, annexum est*) id uni adjudicari posse, cum Panormit. *in c. Querimoniam 9. n. 3.* Rochus de Curte *V. cit. 9. 13. n. 26.* & Zæsius *n. 13.* negant, eâ persuasi ratione; quòd non appareat, cui ex ipsis potius debeat aut possit adjudicari; vel enim, inquirunt, bona hæreditaria æqualiter, vel inæqualiter dividuntur? Si æqualiter, non est ratio, cur id uni potius, quam alteri assignetur. Si inæqualiter, tunc si assignaretur ei, qui consequitur partem minorem, huic in compensationem & Simoniacè adjudicatum videretur, *arg. c. De Jure 16.* Unde tali casu penes omnes hæredes in solidum remanebit, juxta dispositionem *c. 1. Ecclesiæ inter hæredes divisionem prohibentem.*

Neque in contrariù facit *c. Ex insinuatione cit.* textus; quia istò agitur de cessione merè liberali: non de ea, quæ fit in compensationem & sapit Simoniam: quam ne incurrat debitor, qui solvendo non est, creditori jus patronatus cedere non potest, ut *ibid. Panormit. n. 4.* advertit.

Secundò, transferri jus patronatus potest Donatione, aut etiam Legatò cum, & aliquando, sine Episcopi consensu: quò quando opus sit, planum distinctio reddet. Et quidem, si jus illud sit Reale & annexum universitati, illà alteri donatà vel legatà in legatarium aut donatarium etiam ipsum transferri, quantumvis non interveniat Episcopi consensus, *arg. c. Cum seculum 13.* omnes facillè concedunt. Si verò sit Personale, multùm interest, an Ecclesiæ vel Monasterio, aut etiam clerico nomine Ecclesiæ, dignitatis vel beneficii, quod obtinet, vel laico, vel etiam clerico jure &

E e e e e 3

156.

157.

re & nomine proprio id recipienti donec vel legetur.

Priori enim casu, etiam consensu & auctoritate Episcopali non interveniente, factam donationem vel legatum valere, clarè decimus, *c. Illud 8. c. Unico pr. in 8.* Ratio est; quòd hujusmodi donatione Ecclesie etiam patronatæ conditio fiat melior; cum ei minus gravaminis ab Ecclesiastico, quàm à laico patrono sit timendum, *can. Laicus, 2. q. 7. & ille: si Ecclesiam indebitè gravet, facilius quàm illè coërceatur, can. Judicatum 5. dist. 89.*

Neque obstat, *c. Quod autem 5. V. De cetero, c. Cura 11. c. Nihilus 17.* quibus locis ejusmodi translationes ad Monasteria & Collegia Ecclesiastica sine consensu Episcopi prohibentur fieri, & factæ pro irritis habentur; quia textibus illis non agitur de translatione juris patronatûs, quod habebant laici: sed ipsarum Ecclesiarum quoad proprietatem, quàm laici non habebant: sive, ut Ecclesie Monasteriis perpetuò sint unitæ, ut in *c. Cura cit.* cum Panormit. *n. 1.* notant Barbosa *n. 3.* & Gonzalez *n. 21.* aut etiam quoad jus percipiendi decimas vi talis concessionis vel translationis, ut idem Gonzalez in *c. Illud cit. n. 3.* observat.

158. Posteriori autem casu jus patronatûs sine consensu Episcopi, discutientis, an patroni mutatio Ecclesie expediat vel damnosa sit, jus patronatûs transferri non posse, ejusque translationem jure non subsistere, argumentò à contrario ductò ex *c. Unico cit.* desumunt Francus *ibi, n. 2.* in *c. Illud cit.* Panormit. *n. 5.* & Rochus *V. Ipse vel is, q. 17. n. 31.* nisi Episcopus ei consentiat postea: cujusmodi consensu superveniente eam convalescere perinde, ac si ab initio valida fuisset, arg. *c. Quotiens 2. de Pactis c. c. Cum nos 3. de His, que sunt à Prælat.*

cum Panormit. *Consi. 89. n. 2. vult cit. Zælius n. 16.*

Excipiendus etiam est casus, quòd plurius compatronorum unus id remittat alteri: quod fieri liberè & Episcopo non requisitò posse, cum Glossa in *c. Ex insinuatione 14. V. Consulisset, docent Gonzalez ad Reg. 8. gloss. 45. s. 1. n. 58. & Barbosa in *c. cit. n. 4. arg. Clement. Plures*, iisdem permittente liberas conventiones de præsentationibus faciendis alternativè; cur non etiam; ut jus suum totum unus alteri cedat? præsertim cum hujusmodi cessione patronatus in novam personam non transferatur, sed patronorum solummodo numerus distrahatur.*

Tertio transferatur Permutatio, *can. Nemini, 16. q. 7.* Et quidem, si jus patronatûs Reale, v.g. castro aut vicæ annexum sit, istius permutatioze auctoritatè etiam ipsum à permutatum uno in alterum transferri, patet. Si vero personale sit, permutari poterit: non quidem pro re temporalis, arg. *c. Quotiensum 5. c. fin. de Res. permutat. quia sic facta ejus permutatio aperit Simoniacæ foret, Vivianus Lib. 4. Præf. per Patronat. cap. 5. n. 3.* sed pro alio jure vel jure spirituali, aut etiam pro alio jure patronatûs, interveniente tamen consensu Episcopali, arg. *c. Quæsumus cit. Zælius hic, n. 25.* saltem si permutacione in laicum transferatur, Rochus *V. Ipse vel is, q. 16. n. 28.* & Barbosa *de Offic. Episc. alleg. 71. n. 31.*

Dubium est, an patronus laicus presentandi jus ad Ecclesiam parochialem permutare valeat cum immunitate ab obligatione decimas ex fundis suis provenientes solvendi Monasterio, cui parochia illa quoad temporalia est unita. Non posse evincit ratio; quòd talis permutatio sit juris spirituali annexi pro temporali, ac proinde Simoniacæ labe infecta; cum

est in Monasterium transferatur jus præsentandi, quod ex natura & primævia sua institutione ad spirituales officii Ministrorum in Ecclesia institutionem ordinatur; atque idcirco spirituali est annexum, *c. Quando 3. de Judiciis & c. De jure 16. hic*, ut supra n. 21. ostendi: & contra à Monasterio in patronum laicum transferatur immunitas sive liberatio fundorum ab onere, fructuum ex eis provenientium decimam partem solvendi: quæ immunitas sive liberatio à solutione partis fructuum jus sive commoditas merè temporalis est; cum instar aliorum jurium merè temporalium sine privilegio Apostolico verè ac juridicè possideri ac præscribi à laico possit, per tradita à Covarruvia *Lib. 1. Var. cap. 17. n. 10.* Suarez *de Decimis cap. 12. n. 17.* Laiman *Lib. 4. Tract. 5. cap. 6. n. 9.* & Pirrhing *ad Rubr. de Decimis, n. 130.*

Plus, quàm ista, difficultatis haberet permutatio, quæ laicis sibi competens jus patronatûs in Monasterium transferret pro jure percipiendi decimas ex fundis alienis: non quidem; quòd eà spirituali annexum daretur pro temporali; cum decimandi jus spirituali etiam ipsum sit annexum, *c. Novum 2. de Decimis*; sed; quòd decimandi jus ab Ecclesiis & Monasteriis transferri in laicos prohibeatur, *can. Decimas, 16. q. 7. c. Quamvis 17. & c. Prohibemus 19. de Decimis*; & hi, seculis privilegio, quasi possessionis Juris decimandi sunt incapaces, *c. Causam 7. de Prescript. ubi Panormit. n. 2. & 3. Felinus n. 2. cist. Covarruvia n. 6. Suarez cap. 17. n. 1. Laiman n. 8. & Pirrhing ad Rubr. de Prescript. à n. 42.*

262. Quartò Venditione: quæ in emptorem transfertur cum vendita universitate, scilicet hæreditate, castro &c. cui accessorie est annexum, *c. Cum seculum 13. junctâ Glossâ V. Emptorum, & Gon-*

zalez *ibi & in c. Ex literis 7. n. 2.* Dummodo tamen ipsum jus patronatûs vendi non exprimat, Lambertin. *Lib. 1. p. 2. q. 5. art. 20.* & ratione ipsius annexi pro castro majus pretium non exigatur; hoc enim Simoniacum foret, ut rectè advertit Vallensis *ad banc Rubr. §. 4. n. 1.* & Zæsius *n. 24.* Multò minùs absque labe Simoniacæ venditur aut emitur per se & solitariè, *c. De jure 16. & Trident. Sess. 25. cap. 9. de Reformat.* quorum textuum priori ejusmodi venditio irritata est ipsò jure, *Glossa in c. cit. V. Irritum*: posteriori verò jus patronatûs vendere attentantes excommunicationis (si personæ singulares) & (si communitates fuerint) interdicti poenis subiciuntur: atque insuper venditor ipsò factò amittit jus patronatûs; ut Ecclesia libera evadat, Vivianus *Lib. 4. cap. 5. n. 11.* & Barbosa *in cap. 9. cit. n. 81.*

164. Quintò Infeudatione & Emphyteuticatione castri, villæ, prædiû, cui patronatûs jus accessorie est annexum; jus enim hoc contractibus illis ad vasallum & emphyteutam transire, apertè supponit Alexander III, *c. Cum seculum 16.* dum Hospitalariis prohibet; ne, *Si ratione feudorum emptorum aut aliter acquiritorum jus patronatûs in Ecclesiis parochialibus acquirant, jus parochiale, sive Episcopale, minuerè presument*: & liquet ex *c. Ex literis 7.* vel ipsò textu, si istius verba, *Qui miles villam à Monasterio ad firmam tenebat*, de villa militi in emphyteusin concessa accipiamus: vel, si eum de villæ locatione exaudiamus efficaci argumentò, à locatione ad feudum & emphyteusin ductò; cum his contractibus ipsum rei dominium transeat in vasallum & emphyteutam transeat, per tradita hòc *Lib. 3. Tit. 16. n. 30.* locatione autem solus rei usus & fructus in conductorem transferatur, ut *cit. Tit. n. 1.* est dictum.

Sextò,

165. Sextò, Locatione villæ, prædii &c. hunc enim contractum verbis *Ad firmam* denotari, ac proinde cum villa locata annexum ei jus patronatus ad conductorem transire, Interpp. in c. *Ex literis* 7. ac DD. passim notant.

Dubium tamen & controversia inter eos est, an id ad longum duntaxat, vel etiam ad breve tempus facta locatione contingat. Et locatione quidem ad longum, scilicet decennale aut majus tempus facta jus illud toto locationis seu conductionis tempore penes conductorem esse, desumitur ex l. *Ex literis* cit. verbis *Ad firmam*, quibus locationem sub pensione certa ac firma, cum Cuacio, Gonzalez in c. *Vestra* 2. de *Locatione*, n. 2. sive locationem ad longum tempus denotari, cum Panormit. in c. *Ex literis* cit. n. 5. & Bartolo in l. 1. c. de *Jure emphyt.* n. 8. Interpp. ac DD. plerique agnoscunt. Rationem reddunt; quod ad longum tempus facta locatione rerum possessio in conductorem transferatur, ut colligitur ex l. 1. §. 6. ff. de *Superficie*. & c. cit. verbis, *Si antequam* &c. cum enim his clericis, à milite presentato, Ecclesia adjudicari jubeatur, etiam si super jus patronatus proprietate pro Abbatisa pronuntietur: dummodo constitit, clericum illum ad presentationem militis ab Episcopo institutum fuisse, antequam inter Abbatisam & militem de jure patronatus controversia suborta esset: cum, inquam, hoc ita jubeatur, aperte insinuat, penes militem fuisse jus patronatus quasi possessionem, ratione cujus ab eo facta presentatio & hanc secuta institutio tenebat, c. *Consultationibus* 9. ac proinde militem conductorem fuisse ad longum tempus; cum ad breve tempus facta conductione possessio non acquiratur, l. *Malè* 2. c. de *Præscript.* 30. vel 40. annor. Panormit. in c.

cit. n. 2. Locatione autem villæ &c. ad tempus modicum sive decennio minus facta, ei annexum patronatus jus ad conductorem non transire, cum cit. Panormit. n. 7. Rocho V. cit. q. 26. n. 56. Lambertin. cit. p. 2. q. 8. art. 2. pr. & alii negant Azor p. 2. Instit. lib. 6. cap. 20. q. 15. Garcias p. 5. cap. 6. n. 10. & Leibman in c. cit. n. 1. quod hujusmodi locatione rei nec dominium, l. *Non sicut* 39. ff. *Locati*, nec possessio, l. *Generaliter* 9. iunctâ Glossâ V. *Amicus*, ff. de *Acquir. possess.* sed sola detentio in conductorem transferatur; cum conductorem non suo sed alieno nomine possideat, l. *Malè* cit. ius autem patronatus ei, qui dominus non est, ratione possessionis aditratum, c. *Consultationibus* cit. & *Querelam* 24. de *Elect.*

Non desunt tamen DD. qui duntaxat modi villæ &c. ad modicum tempus locatae conductori ratione annexi patronatus presentationem ad beneficium conductionis tempore vacans aditratum; quod ad conductorem transeat, omnia commoditas & fructus rei sibi locatae; ut istâ uti fruique possit, l. *Ex conditio* 15. §. 1. ff. *Locati*. Cur non eorum presentatio ratione villæ annexi & in locatione non excepti ius patronatus? cum ea commoditas & fructus quidem sit juris patronatus, can. *Decernimus* 11. p. 7. Panormit. in c. *Ex literis* cit. n. 3. & ibi Berolius n. 12. Ita cum Zabarel. in c. cit. q. 1. in fine & Campanilla *Diversor. Juris Rubr.* 11. cap. 13. n. 238. legitur Barboza in c. cit. n. 4.

Dubium & quæstionem aliqui movent de jure patronatus, annexo castro, villæ vel prædio oppignorato creditoribus ad hunc transeat cum illis. Sed immo ad hunc transeat cum illis, cum illud ad hunc non transeat exploratum sit ex Rescripto Innocentii III. c. *Cum Bertholdus* 18. in fine, de *Servit.* 77. p. 10.

in jura. Intentionem, quâ clerici ad Ecclesiam vacantem à creditore facta præsentatio rata habebatur, irritantis, & Ecclesiam illam adjudicantis instituto ad præsentationem debitoris, qui villam, cui patronatûs jus erat annexum, creditori pignori obligârat. Ratio perspicua est; quia oppignoratio rei nec dominium nec possessionem, neque etiam eâ fruendi utendive jus, sed nudam detentionem in creditorem transfert; cum illa huic pro sola debiti securitate tradatur, ab eoque detineatur nomine debitoris: & huic percepti fructus omnes restituendi, c. 1. de Usuris § l. 1. c. de Pignorat. act. vel imputandi sint in sortem, l. Creditor 3. C. Rubr. cit. Cum ergo præsentatio, quæ juris patronatûs quidam fructus est, semel facta restitutioni; quod neque ipsa retractari neque clericus ad eam factam institutus à beneficio removeri valeat: neque in sortem imputationi absque labe Simonia obnoxia sit, ea permittenda ad beneficium vacans est debitori, ut cum cit. Rocho V. Ipse vel is, n. 6. & Lambertino p. 2. q. 9. art. 2. n. 3. docent cit. Azor cap. 20. q. 13. Barbosa cap. 12. n. 237. & Pirching ad hanc Rubric. n. 82.

169. Salvâ tamen hac Resolutione, ratione Realsive rei pignori datæ annexi juris patronatûs præsentatio creditori adstruenda iis demum casibus videtur, quibus ei fructus pignoris Jure addicuntur: sicut rei feudalis, fundi pro dote & prædii beneficalis injustè possessi à vasallo, focero, vel prædii injusto possessore creditoribus sive domino directo, marito & clerico beneficiato pignori datorum fructus addicuntur, c. 1. de Feud. c. 1. § c. Salubriter 16. de Usuris; cum, sicut jus patronatûs ejusmodi rei feudali, fundo pro dote pignori dato & prædii beneficali, sic ex his provenientibus fructibus

accessoria præsentatio videatur.

Septimo, Privilegiò Sedis Apostolicæ; cum enim Papa de omnibus beneficiis liberè disponendi plenam habeat potestatem, c. Licet 2. de Præbend. in 6. & Clement. Unica, ut lite pendente liberæ collationis Ecclesiam patroni præsentationi obnoxiam reddere, aut jus patronatûs Ecclesie vel Monasterio competens transferre in laicum, v.g. in principem aut rempublicam de Ecclesia Catholica & re Christiana bene meritam: aut, quod unus vel plures laici obtinebant, alteri v.g. Ecclesie aut etiam laico concedere valebit, Covarruvias Practic. cap. 36. n. 1. & Gonzalez in Reg. 8. gloss. 18. n. 1. etsi juri patronatûs ex fundatione, dotatione vel constructione laico competenti, nisi expressam ejus mentionem faciat, derogare nunquam censetur: & major causa requiratur, ut ejus, quàm ut patroni Ecclesiastici juri derogetur, Palao Tract. 13. disp. 2. p. 10. n. 3.

Etiâ verò hæc ita se habeant, modernò tamen Jure omnes patronatus ex solo privilegio competentes, præter eos, qui Imperatori, Regibus aliisque summis Principibus, aut in favorem studiorum generalium sunt concessi, sublatis sunt à S. Synodo Trident. Sess. 25. cap. 9. de Reformat. Ex solo, inquam, hoc est, merè gratuito; quia, ex privilegio sive causa onerosa concessos, à laudata S. Synodo non sublatis ex cap. 19. cit. ea tantum privilegia, quæ originem non habent ex fundatione, constructione vel dotatione, tollente, defumit Vivianus Lib. 4. cap. 10. n. 4. id firmans Rotæ decisione & Honorius ad hanc Rubr. n. 7.

Octavo transferri jus patronatûs potest ac solet Consuetudine vel potius Præscriptione, c. Querelam 24. de Elect. § c. Generali 13. eadem Rubr. in 6. quæ in re tamen opus est distinctione. Vel

F f f f f

cum præ-

enim præscribitur adversus patronum laicum, sive id ratione proprii patrimonii: vel contra Ecclesiasticum, id ratione dignitatis, beneficii, officii vel administrationis Ecclesiasticæ obtinentem?

Si prius, aliorum bonorum ac jurium instar adversus præsentem cum titulo decennio, contra absentem vicennio, sine titulo autem triginta annis præscribitur; ut ab ipso in alium bonæ fidei possessorem saltem Ecclesiasticum transferatur: vel etiam, si præscribens Episcopus aut alius collator, præsertim ordinarius, sit, Ecclesia omnino liberè sit conferenda, Molina *Tract. 2. de l. & l. diff. 70. §. Quando & Lugo Tom. 1. de l. & l. diff. 7. n. 90.*

172. Si posterius, id ab Ecclesiasticis quadraginta annorum lapsu præscribitur, *e. De quarta 4. c. Ad aures 6. & c. Illud 8. de Prescript. Canisius in c. Quoniam 3. n. 26.* Imò per viam præscriptionis tantò tempore ab iis obtineri jus patronatus posse in Ecclesia, de qua an libera aliquando fuerit, dubium est; imò in ea etiam, quam liberam fuisse constat, ex *aisdem text.* colligitur & communis sensus est DD.

173. A laico autem jus patronatus non solum in Ecclesia, quæ libera fuit: sed in ea etiam, quæ Patronatui semper subiecta fuit, adversus patronum Ecclesiasticum præscribi posse, cum Archidiacono in *can. Hortamur 8. diff. 71.* negat Fachineus *Lib. 8. Controvers. cap. 24. §. Licet enim.* Imò, id ab eo etiam adversus alium laicum præscribi posse, aliqui inficiantur, eâ ducti ratione; quòd tanquam spiritali annexum à laicis quasi possideri nequeat sine privilegio, vel speciali vel Juris communis, ipsis Patronatum ex foundationis, constructionis vel donationis titulis duntaxat concedentis. *can. Pie mentis, 26. & 16. q. 7. c. Quoniam*

3. & c. Nobis 25. hæc Rubr. sine potestate fione autem præscriptio non procedat *Reg. Sine 3. in 6.* ac proinde licet determinandi & eligendi sic & præsentandi sine Patronatus jus obnoxium non sit laicorum præscriptioni *arg. c. Causam 7. de Prescript.*

At melius alii hac etiam in re utuntur distinctione inter tempora: unum antecedens, alterum subsequens S. Synodum Tridentinam: & illò quidem jus patronatus à laico contra alium laicum præscriptum decem aut viginti annis, præscripta: contra Ecclesiasticum autem patronum quadraginta annis, *arg. c. De quæta & c. cit.* contra Ecclesiam autem, quæ aliquando libera fuit, si cum totidem annis concurrat titulus, aut sine illo, temporis immemoralis lapsu præscribi potuisse, concedunt Frideric. de Stat. *Cap. 274.* Rolandus à Valle *Lib. 1. Cap. 47. n. 4.* & Barbosa *de Offic. Episc. diff. 70. n. 19.* cum propter *c. Cura cu. verba, Nisi fuerit legitima præscriptio munitus:* tum verò; quòd laici jus patronatus capaces redditi à Jure suo, licet quoad proprietatem, *can. Diversum & c. 16. q. 7. c. Quoniam 3. c. Nobis 25.* sic etiam quoad quasi possessionem, *in Quærelam 24. cit. ibi, Cum constituitur quòd populus in quasi possessione præsentandi clericum existens.* Illò vero, si subsequeute; ac proinde hodie laici non prodesse præscriptionem: nisi ea sit temporis immemoralis, & hujusmodi etiam temporis lapsus probetur ex Authenticis scripturis: quibus præsentationes quinquaginta annis ab iis constitutas, & omnes effectum sortitas esse ostendatur, ut *cit. S. Synodi Sep. 24. cap. 9. de Reformat.* habeatur & mox declarabitur.

ARTIC.